

פיגוע משגב עם – התרעה, פיגוע וצל"ש

ההתרעה לפיגוע

בתחילת 1980 גויסו ע"י בסיס קרית שמונה 2 מקורות (אב ובנו) תושבי כפר שיעי הסמוך לגבול עם ישראל בגזרה המזרחית. לבן היו קשרים עם ארגוני המחבלים באזור רמת נבטיה.

בליל 5-6 אפר' 1980 הגיעו 2 המקורות באופן מפתיע למפגש לא מתוכנן דרך הגבול והבן דיווח כי חבריו, מארגון החש"ע – חזית השחרור הערבית (ארגון מחבלים שנתמך על ידי מפלגת הבעת' העיראקית)- מסרו לו כי למחרת הם מתוכננים לצאת לביצוע פיגוע בקיבוץ משגב עם. התרעה זו הופצה כמובן מיידית לכל הגורמים הרלבנטיים.

חדירת המחבלים וניהול המשא ומתן

למרות ההתרעה הצליחה בליל 7-8 אפר' 1980 חוליה של מחבלים לחדור לקיבוץ, להיכנס לאחד המבנים, ששימש כבית הילדים של הקיבוץ, והתבצרה בו. בדרכה למבנה נתקלה והרגה את מזכיר הקיבוץ שניסה למנוע בעדה להיכנס למבנה.

סמוך לחצות, התקבלה הודעה במרחב צפון של היחידה על חדירת החוליה וסממ"ר המרחב (יגאל דקל) יצא בדחיפות למקום, חבר למפקד האוגדה שבגיזרה, תא"ל יוסף קולר, והתמקם בשוחה במרחק של כ-25 מטר מדרום למבנה. מיד לאחר מכן ובהתאם להנחית מפקד האוגדה הוא התחיל לכרוז לעבר המחבלים ולנהל עימם משא ומתן.

בחסות המשא ומתן הגיע למקום כח של סיירת גולני שהחל לפרוץ למבנה מכיוון דרום. התנהל קרב יריות עם המחבלים, חובש כח הסיירת נהרג והכח קיבל הנחיה לעצור את הפריצה.

כעבור זמן מה הסממ"ר המשיך במו"מ עם המחבלים ואז הם נתנו לו אולטימטום לשחרור מחבלים "עד עלות השחר". בשלב זה הצטרף לסממ"ר גם מב"ס קרית שמונה (אבי פורשנר) ולאחריו הגיע גם ממ"ר צפון (ראובן לוי) שהמשיכו במו"מ. בהתאם לנהלים הצה"ליים ובסביבות השעה 04:00 הגיע למקום במסוק צוות ניהול המו"מ המטכ"ל. יחד עימו הגיעו ממ"ר ארצי (יעקב זבידה) וחוקר מרחב ארצי, סגן (לימים אל"מ) חיים פרץ ז"ל שהיה בשירות מילואים. מרגע זה המו"מ עם המחבלים היה בהתאם להנחיות צוות המו"מ והדובר מולם נותר מב"ס קרית שמונה.

המחבלים נמנעו בשלב זה לענות לקריאות אליהם ורק בסביבות השעה 06:00 התחילו להגיב. אז הסתבר כי יש להם רשימת מחבלים אותם הם מבקשים לשחרר, כי האולטימטום הוא עד "הבוקר" וכי דרישתם שהמו"מ לשחרור ינוהל באמצעות נציגי האו"ם בישראל. הם נענו כי נציגי האו"ם נמצאים באילת וייקח זמן לאתרם ולהביאם.

בסביבות השעה 08:00 הנחה הרמטכ"ל, רפאל איתן, שהיה במקום להביא את המקור שנתן את ההתרעה מכפרו בדרום לבנון כדי לברר עימו פרטים. מב"ס מירון יצא לבצע הנחיה זו וממ"ר ארצי נטל עליו את הדוברות מול המחבלים. הוא שאל את המחבלים למצב הילדים ובהמשך שיכנע אותם לאפשר להכניס להם בקבוקי חלב. המחבלים דרשו שהחלב יוגש אליהם בפתח המבנה מבלי שהם יצטרכו לצאת והאדם שיביא את החלב ייגש באופן גלוי ובניצב לדלת הכניסה. בחפ"ק של האירוע התעורר חשש לגורלו של מי שייגש אליהם לפתח הדלת פן יהרגו אותו או שילקח גם הוא כבן ערובה. נפלה דממה בחפ"ק עד אשר סגן חיים פרץ ממרחב ארצי הודיע שהוא מוכן למסור להם את החלב. הרמטכ"ל שוחח עם חיים ביחידות כדי לוודא שהוא מבין את הסכנה שבדבר ולאחר מכן חיים נטל ארגז ובו 2 בקבוקי חלב והתחיל לצעוד לעבר המבנה שהיה במרחק כ-25 מ'. המחבלים צעקו לעברו מיד לעצור ולפשוט את כל בגדיו. הסכימו שישאר עם התחתונים בלבד. חיים נענה לדרישתם, הגיע עד לדלת המבנה, הניח שם את ארגז החלב. בעת זו הוא הציץ לעבר חלון המבנה והתרשם כי

פיגוע משגב עם – התרעה, פיגוע וצל"ש

במקום נמצאים יותר מ-3 מחבלים וכששמע אותם מדברים יכול היה להעריך את המיקום המשוער של 2 מהם בתוך המבנה. אחד המחבלים פתח חריץ דק בדלת, הורה לחיים להסתלק מהמקום ולאחר מכן משך את החלב. הדו-שיח עם המחבלים המשיך להתנהל ובשלב זה נטל בו חלק גם ממ"ר צפון.

שחרור בני הערובה

בעת ניהול המו"מ והעברת החלב למחבלים היה כבר במקום כח של סיירת מטכ"ל. כח זה וכח של סיירת גולני התארגנו ותכננו את הפריצה למבנה. זמן מה לאחר מסירת החלב למחבלים, בסביבות השעה 10:30-11:00, פרצו שני כוחות אלה למבנה, הרגו את 5 המחבלים שהיו במקום ושחררו את בני הערובה. בפריצה נהרגו תושב נוסף של הקיבוץ, שהתנדב להוביל את הכח, וילד שהיה במבנה.

אחרית דבר

לאחר פעולת הפריצה הוברר סופית שהחוליה אכן השתייכה לחזית השחרור הערבית כפי שצוין בהתרעה שנמסרה ע"י סוכן בסיס קרית שמונה.

בעקבות המבצע הוענק לסגן חיים פרץ ז"ל מהיחידה צל"ש הרמטכ"ל.

כמו כן הופקו לקחים רבים מאופן ניהול המו"מ שסיפק את הזמן הדרוש להתארגנות הכוחות לפריצה למבנה ומאופן ניהול מבצע הפריצה בשני הניסיונות שהיו.